

Głos Wielkopolski

Rok I

Poznań, czwartek, 19 lipca 1945

Nr 141

Problem niemiecki

Od czasów bismarkowskich Niemcy były potęgą, która w oparciu o zbrojną pieść i zasoby finansowe narzucała swą wolę Europie. Brutalny egoizm, nieprzebieranie w środkach, traktowanie wszelkich umów międzynarodowych jako „skrawki papieru” — oto cechy charakterystyczne polityki niemieckiej. Toteż z pośród wielu problemów, jakie będą tematem rozmów w Poczdamie, kwestię stosunku do Niemiec uważa się za najważniejszą.

Podłożem błędów, popełnionych przez alianców przy układaniu traktatu wersalskiego, była fałszywa ocena psychiki narodu niemieckiego, niczym nieusprawiedliwiony optymizm, wysuwający tezę, że wystarczy zmienić formę rządu w Niemczech, by pocziwy Michel zapomiał o zaborczych planach, zrezygnował z wymachiwania szablą pod nosem innym narodom, i poświęcił się całkowicie pracy pokojowej. Kto bacznie obserwował Niemcy w okresie republiki weimarskiej, ten wie, że hasła demokratyczne były tylko zewnętrzną wywieszka, szyldem, obliczonym na pokaz, a wewnątrz kraju Stahlhelm i inne organizacje typu wojskowego przygotowywały pupilów dla przyszłego führera. — Ludzie, starający się przedstawić naród niemiecki jako ofiarę terroru hitlerowskiego, zapominają, że właśnie Hitler doszedł do władzy drogą jak najbardziej demokratyczną, że ogromna większość Niemców w momencie, gdy istotnie miała rozstrzygnąć się kwestia, czy Niemcy będą demokratyczne czy hitlerowskie — oświadczyła się za faszystem. Dowodzi to, że duch podboju, chęć imperialistycznej ekspansji, żądza zniszczenia sąsiadujących z Niemcami narodów — zapuściły swe korzenie głęboko w serca mas niemieckich. Polityka rasistowska — pogwałcenie traktatu wersalskiego, zabór Austrii, zabór Czech — witane były przez ogół Niemców z niekłamaną radością i entuzjazmem.

Można by przez chwilę przypuszczać, że działo się tak dlatego, ponieważ wspomniane sukcesy osiągnęto na drodze pokojowej. — Ale nie. Gdy wybuchła wojna, entuzjazm Niemców był co najmniej tak wielki, jak w roku 1914. Niemcy prowadzili wojnę bez skrępowań. Ostrzeliwanie z powietrza ludności cywilnej, bezwzględne bombardowanie otwartych miast zaczęło się już w pierwszym dniu wojny. Potem przyszły rzeczy gorsze. Majdanek i Oświęcim, Ravensbrück i Mauthausen, Gusen i Buchenwald, komory gazowe i ludzie zamieniani w królki doświadczalne, mordy, łupieżstwa, palenie Warszawy po powstaniu systematycznie dom za domem. — O tym wszystkim naród niemiecki wiedział. Musiał wiedzieć. To nie były jakieś sporadyczne wypadki, ale fakty, na które co krok natknąć się musiał każdy żołnierz, każdy cywil niemiecki.

Gdy dziś Niemcy starają się znów jak w roku 1918 przystroić w demokratyczną maskę, gdy udają, że nic nie wiedzieli o tym, co było chlebem powszednim dla obywateli, sędzonych w głąb Rzeczy i w krajach podbitych, to najoczywiej kłamają. — Niemcy nie odrodzą się w jednym pokoleniu, nie przedzierzną się z bandytów i faszystów w uczciwych demokratów. Fakt, że nawet w obliczu nieuchronnej klęski hitlerizmu, nie próbowali przeciwstawić się reżimowi lub choćby wpłynąć na złagodzenie metod, dowodzi, że i z reżimem i z jego metodami w pełni się solidaryzowali.

Wychowanie Niemców wymaga wielu lat twardej szkoły pod kierunkiem władz okupacyjnych. Wymaga poza tym całkowitego zniszczenia imperialistycznego mitu, którego symbolem dla każdego Niemca były Prusy.

Stronnictwo Pracy

Wznowienie ruchu na ogólnopolskim zjeździe delegatów w Bydgoszczy

(i) Dnia 15 bm. odbył się w Bydgoszczy ogólnopolski zjazd delegatów Stronnictwa Pracy. Delegaci z całej Polski wypełnili po brzegi salę malinową hotelu „Pod Orłem”, pięknie udekorowaną m. in. tradycyjnymi sztandarami, przechowanymi przez cały okres okupacji.

Z powstaniem Stronnictwa Pracy płaszczyzna współpracy społeczeństwa ze Rządem Jedności Narodowej rozszerza się na wszystkie elementy: niezorganizowanych robotników, rzemieślników, kupiectwa, inteligencji i drobnego przemysłu.

Obrady zjazdu zagał ob. Zygmunt Felczak, znany działacz społeczny z okresu przedwojennego i okupacyjnego. Zjazd uczył minutą milczenia pamięć licznych działaczy stronnictwa, którzy polegli w walce o wolność z najeźdźcą

niemieckim, po czym nastąpiły przemówienia powitalne. W imieniu rządu powitał zjazd wojewoda pomorski ob. dr Pasemkiewicz, składając życzenia również z ramienia P. P. S. Słowa serdecznego powitania skierował do Zjazdu przedstawiciel P. P. R., ob. pulk. Alster. W imieniu Stronnictwa Demokratycznego przemówił wiceprezes jego zarządu głównego wiceprezydent stol. m. Warszawy ob. Fijałkowski.

Tematem obrad zjazdu były wytyczne zasady programowe stronnictwa w jego nowej rzeczywistości, oraz zasadnicze sprawy organizacyjne. We wyniku obszernej dyskusji, w której głos zabierali liczni delegaci, powzięto szereg uchwał, które z uwagi na ich ogólniejsze znaczenie podajemy w pełnym tekście.

Deklaracja ideowa S. P.

Szybki bieg historycznych wydarzeń, okrutne doświadczenia hitlerowskiej okupacji, przeorały głęboko świadomość Narodu Polskiego. Trwałym dorobkiem tego rozwoju w powszechnej świadomości mas jest:

1. że tylko sięgnięcie po wszystkie siły żywotne najszerzych mas narodu i ich najcisłszy i czynny udział w sprawowaniu władzy i ponoszeniu odpowiedzialności pozwoli przezwyciężyć trudności narosłe z wojny i okupacji;

2. że wyzwolenie się gospodarstwa narodowego z pęt wielkiego kapitału międzynarodowego jedynie może zagwarantować Narodowi suwerenność gospodarczą i polityczną;

3. że naród polski jedynie w sojuszu i przyjaźni z narodami słowiańskimi może zabezpieczyć sobie wolność i rozwój cywilizacyjny.

Szybki krystalizowanie się nowej świadomości doprowadzić musiało do likwidacji w opinii narodu wszystkich ugrupowań faszystowskich i fa-

„Wielka Trójka“ przystąpiła do omawiania zasadniczych spraw

Pierwszy komunikat oficjalny

Londyn, 18. 7. (BBC). Wczoraj został wydany pierwszy oficjalny komunikat o rozpoczęciu konferencji kierowników trzech wielkich mocarstw w Berlinie. Donosi on m. in., że trzej ministrowie spraw zagranicznych będą się porozumiewać regularnie, celem przygotowania prac konferencji. Ścisły kontakt nawiązany zostanie między szefami sztabów. Generalissimus Stalin podejmował śniadaniem prezydenta Trumana wspólnie ze sekretarzem stanu Byrnesem. Szef sztabu amerykańskiego, gen. Marshall, był gościem premiera Churchilla. Szefowie poszczególnych sztabów odbyli wczoraj dyskusję, dotyczącą aktualnych zagadnień. Na ogół jednak brak bardziej szczegółowych wiadomości, dotyczących dokładnego przebiegu samej konferencji i zagadnień w niej poruszanych. Prasą brytyjską w dalszym ciągu zajmuje się problemami, związanymi z powojenną Europą, a przede wszystkim niedoborami węgla i cukru. „New Chronicle” stwierdza, że najgorszymi mąciicielami pokoju i źródłem wszelkich fermentów są: głód, niedostatek i bieda. Hitlerowcy obok kolosalnych zniszczeń materialnych zatruli jadem swej propagandy umysły i serca ludzi. Zadaniem nowej Europy jest kość i leczyć rany zadane tak okrutnie przez okupanta.

Półtoragodzina konferencja

Londyn, 18. 7. (BBC). Dziś rano prezydent Truman odbył konferencję z premierem Churchillem i zjadł z nim śniadanie. Wczoraj odbyły się pierwsze narady, które trwały półtorej godziny.

Prezydent Truman odwiedził generalissimusa Stalina

Londyn, 18. 7. (Polpress). Agencja Reutersa donosi, że w dniu 18 lipca prezydent Truman był podejmowany obiadem przez premiera Churchilla. W godzinach popołudniowych prezydent Truman i sekretarz Davies odwiedzili generalissimusa Stalina.

Prusy — ten sztuczny twór — zbudowany na ziemi przesiąkniętej krwią słowiańską i krwią szczepów duńskich i fryzyjskich, muszą zniknąć.

Przyznanie Polsce granicy na Odrze i Nisie, przyznanie ziem leżących po lewej stronie Renu krajom sąsiadującym z Niemcami, oddanie Duńczykom zrabowanego im przez Prusaków Szlezwiugu ułatwi rozwiązanie tego zagadnienia. Pozostałe centrum rozbić by należało na szereg państw, a punkt ciężkości Niemiec przesuwać w kierunku południowo-zachodnim.

Niemcy w czasie ubiegłej wojny zagarnęli

Czy konferencja w Poczdamie zajmie się zagadnieniami Dalekiego Wschodu

Londyn, 18. 7. (Polpress). Berliński korespondent dziennika „Evening Standard” donosi, że skład osób towarzyszących premierowi Churchillowi i prezydentowi Trumanowi świadczy o tym, że na konferencji Trzech mogą zapaść ważne decyzje w sprawach, dotyczących sytuacji na Dalekim Wschodzie. Z Waszyngtonu i Londynu przybyli szefowie marynarki i lotnictwa, a wiec dwóch rodzajów broni, które w obecnej chwili są czynne na Pacyfiku. Szczególnie charakterystyczna jest obecność lorda Leathersa, który zajmuje niezwykle ważne stanowisko kierownika brytyjskiego transportu wojennego.

Abisynia i Luxemburg

uznały Rząd Jedności Narodowej

Londyn, 18. 7. (BBC). Abisynia i Luxemburg uznały Rząd Jedności Narodowej i wyraziły życzenie akredytowania swoich posłów.

Proces przeciw mordercy Polaków

Sztokholm, 18. 7. (Polpress). Z Oslo donoszą, że w Christianasant rozpoczął się przed brytyjskim trybunałem wojennym proces przeciwko oficerowi niemieckiemu, oskarżonemu o zamordowanie kilku Polaków.

„Avenue Stalingrad“ w Brukseli

Paryż, 18. 7. (Polpress). Z Brukseli donoszą, że rada miejska postanowiła przemianować prospekt „Avenue Midi” na „Avenue Stalingrad”.

Japonia grozi nową bronią

Nowy Jork, 18. 7. (Polpress). Jak donosi prasa amerykańska, rzecznik japońskiego ministerstwa marynarki w sprawozdaniu z działań floty morskiej u wybrzeży japońskich wysp macierzystych zapowiedział, że Japończycy konstruują nową tajemniczą bronię do walki z lotniskowcami.

szereg krajów i prowadzili w nich politykę zorganizowanego rabunku. Za zbrodnie i grabież winni zapłacić uczciwą pracą. Polska należy do krajów najbardziej poszkodowanych. Zniszczenie na ziemiach naszych jest ogromne. Zarówno na ziemiach polskich sprzed r. 1939, jak i na nowo odzyskanych terenach. Musimy domagać się, by aż do czasu zlikwidowania powstałych szkód, przydzielono nam odpowiednią ilość robotników niemieckich. Nie trzeba podkreślać, że przydział milionów Niemców do robót w krajach zniszczonych, ułatwi rozwiązanie problemu żywienia ludności w Rzeszy.

Wiele skarbów sztuki, maszyn, prywatnych urzędów, zrabowanych przez Niemców z polskich przedsiębiorstw i mieszkań znajduje się na terenie Rzeszy. Przeprowadzenie rewindykacji wymaga bezwzględnego udziału przedstawiciela Polski w komisji odszkodowań. — Skoro wreszcie doszliśmy do harmonii i pojednania a świat uznał de iure prawowity nasz rząd, to nie ma przeszkód, byśmy i my tam, gdzie w grę wchodzi najistotniejsze nasze prawa, mieli swych przedstawicieli. Sprawiedliwość, o którą walczyły miłujące pokój narody, tego wymaga.

Dzisiaj, gdy szeroka płaszczyzna powstająca w wyniku sformowania się Rządu Jedności Narodowej stwarza warunki dla aktywowania sił politycznych Stronnictwa dla podjęcia współodpowiedzialności za losy Państwa Polskiego — pierwszy w wolnym państwie zjazd reprezentujący działaczy ze wszystkich ośrodków w Polsce zarówno z okresu przedwojennego jak i konspiracji, pomny ofiarnej tradycji Stronnictwa uchwała co następuje:

1. Nowa Polska zasłużona krwawym wkładem w walce z okupantem najszerzymi mas Narodu Polskiego, a oswoobodzona z okrutnego jarzma przez zwycięską Armię Czerwoną i walczące z nią Wojsko Polskie — wolność swoją i przyszłość zabezpieczyć może tylko na drodze współpracy wszystkich narodów słowiańskich; dlatego przyjął polsko-radziecka i współpraca z wielkimi demokracjami Zachodu stanowi fundament polityki zagranicznej nowej Polski.

2. Nowa Polska musi być państwem narodowo-jedynolitym, wykluczającym z góry możliwość tarć narodowościowych, musi dać materialne warunki żywotności i rozwoju całemu narodowi; przeto oparcie granicy zachodniej Państwa na Odrze i Nisie wraz ze Szczecinem jest postulatem życiowym Narodu Polskiego.

3. Nowa Polska pomna zasad chrześcijańskiego humanitaryzmu musi znaleźć takie formy ustrojowe, które pozwolą na twórcze włączenie się w dzieło odbudowy wszystkich sił żywotnych w narodzie.

Dlatego najszerzej pojęta demokracja, — nastanna współpraca władzy i społeczeństwa — narodu i partii politycznych, jest podstawowym warunkiem odbudowy Polski.

Dlatego zjazd uważa, że tradycyjny, nieokielnany i rozkładowy charakter walk partyjnych wobec ogromu zadań musi ustąpić miejscu najcisłszyj współpracy wszystkich stronnictw bloku demokratycznego. Zjazd śle pozdrowienia i uznanie obu wielkim i zasłużonym w walce o demokrację partiom robotniczym: PPR i PPS. Zjazd uznaje potrzebę

(Ciąg dalszy na stronie 2-giej)

Jan Brzeski

Wieś wyżywi miasta - gdy miasta pomogą wsi zebrać plony

